

אינסוף הסחות דעת

תהיתם פעם מהי משמעות החיים? מה אנחנו עושים כאן? מה הטעם בכל זה? אני כן. זה הטריד אותי מגיל צעיר. אני אוהב משמעות. אני אוהב משימות ברורות. אני שונא מצבים שבהם אף אחד לא יודע מה קורה. הייתי שואל את הורי מה אני עושה כאן, ולא יכולתי לסבול את התשובה: "אתה יכול לעשות מה שאתה רוצה, בתנאי שתחליט לעשות אותו."

יופי, תשובה מגניבה, אבל היא לא הופכת את הדברים לברורים יותר משהיו קודם. אתם סתם מבלבלים לי את המוח, או שאתם באמת לא יודעים? גם אותם ילדים בבית הספר שידעו מה הם רוצים להיות, הרגיזו אותי. איך בגיל שתים עשרה אתה יכול לדעת שאתה רוצה להיות רופא? ההורים אמרו לך? חשבת אי פעם לפקפק באמירות שלהם? תגידו לי את האמת, אני רוצה לדעת!

אבל ברצינות, השאלות מי אני, ומהי התכלית של חיי, הן שאלות ענקיות. בדרך כלל אין לנו הזדמנות טובה לענות עליהן. החברה אומרת לנו שקודם כול עלינו להשלים עשר עד שתים עשרה שנות לימוד – משימה מספר 1. אחר כך עלינו למצוא תפקיד מועיל למלא במערכת הכלכלית כדי שנוכל להתפרנס – משימה מספר 2. אם אנחנו עומדים בהצלחה במשימה מספר 1, אנחנו זוכים להמשיך ללימוד, ולפחות תיאורטית, משימה מספר 2 הופכת קלה יותר. אם השלמנו את משימה מספר 2, יש לנו כבר די והותר כדי לפרנס את עצמנו, ואנחנו מגיעים למשימה מספר 3 – הקמת משפחה.

אם רק ניצמד למשימות 1, 2 ו-3 נוכל להצליח להימנע מלשאול אי פעם את השאלות מי אני, ומהי התכלית של חיי, משום שנאבד בהסחות הדעת של הקיום היומיומי. בבית הספר אנחנו יכולים להשקיע בלימודים, לעשות ספורט ולהתנסות במין. ככוח עבודה אנחנו עשויים לעבוד שתים עשרה שעות ביום כדי לטפס בסולם הדרגים, כדי להצטרף למועדוני חברים וכדי להכשיר את הקרקע למהלך הבא בקריירה שלנו. כשבן-הזוג והילדים מצטרפים, האפשרויות להסחת הדעת הופכות אינסופיות – ארוחות ערב, בילויים משפחתיים, ערבי הורים ועוד ועוד.

אבל בשלב מסוים על הרצף הזה, מרבית האנשים חווים משבר משמעות. זוהי הנקודה שבה הם עוצרים ושואלים: מה הטעם? משהו בדרך כלל מצית את המשבר – נטישה של חברה ראשונה או של חבר ראשון, פיטורים, הגילוי שאינכם יכולים להביא ילדים לעולם או מוות של אדם קרוב.

ציינתי כבר שאצלי הצטברות של דברים יצרה את המשבר, אבל אירוע אחד נחרת בזיכרוני – מלחמת המפרץ בשנת 1991. דמיינו לעצמכם – אנחנו יושבים בחדר עסקאות בקומה החמישים ושלוש של מגדל יוקרתי, מצד אחד נשקף דרך קיר זכוכית מראה החוף שמתחתינו, ומן הצד השני מסך טלוויזיה ענק משדר את המלחמה בשידור חי. פתאום הפכנו כולנו לפרשנים צבאיים, מנחשים אם ארה"ב עומדת להסתבך בווייטנאם שנייה או

אולי תהיה זאת דווקא מלחמה קצרה ומתוקה. האם היה לנו אכפת מהאנשים שנהרגים? אל תהיו מגוחכים! בסך הכול רצינו לדעת אם עיראק תעכב את הזרמת הנפט מהמזרח התיכון, וכך תפגע בכלכלת יפן, שתלויה בנפט. זה היה כמו לשבת בבר ולצפות בקרב אגרוף בטלוויזיה. 'הי, אני שם מאה דולר על הבחור שלובש כחול!'

כסף רב הרווח במלחמה הזאת, וכסף רב הופסד בה. זה היה מסוג האירועים שאנחנו, כסוחרים במניות עתידיות, התענגנו עליהם, בגלל התוהו ובוהו שהם יצרו וההזדמנויות שהעלו. אבל בערך בתקופה ההיא החל חוסר התוחלת העמוק שבמצב הזה לבקע את הנפש שלי. איך יכולתי להתענג על המלחמה? מה הביא אותי לנקודה הזאת? הייתי חייב להפסיק, ולחשוב מחדש על מעשי.

בגלל שהעולם משתנה, נראה שמשברים אלו נעשים תכופים יותר ויותר.

לפני שלושים שנה, אם היית גבר, יכולת לסיים בית ספר, לבחור מקום עבודה אחד מתוך המבחר הקיים באותו זמן ולדבוק בו כל החיים, לבחור כלה שאותה תוכל לפרנס ממשכורת של ארבעים שעות בשבוע, להביא לעולם שלושה ילדים, ולחיות באושר מאז ועד עולם.

אם היית אישה, יכולת לסיים את הלימודים, ללמוד את מתכוני הבישול הסודיים של המשפחה, לתת לגבר לחזר אחריך, לגדל כמה ילדים, ולגלם תפקיד חשוב בקהילה המקומית.

השאלות הגדולות היו: היכן לקנות בית – בדרך כלל בחצי הדרך בין הבתים של שני זוגות ההורים; לאיזה בית ספר לשלוח את הילדים – לבית הספר שבו למדתם אתם; ולאן לנסוע עם הילדים בחופשות מבית הספר. ועוד משהו – לא יכולתם לחלום אפילו להיות אוהדים של קבוצת פוטבול אחרת מזו שאבא שלכם אהד.

בימינו, סיום בית ספר תיכון אינו ערובה לעבודה, לאדם הממוצע יהיו לפחות שבע קריירות, שבוע עבודה של ארבעים שעות הוא מיתוס, משפחות שמתקיימות ממשכורת אחת הן תופעה נדירה, ויותר ויותר זוגות בוחרים שלא להביא ילדים לעולם. ועוד לא הזכרנו את עודף המידע, את אפקט החממה ואת הגלובליזציה.

אוי... מתיש רק לחשוב על זה.

אם כן, איך מתמודדים עם זה? בריחה היא הפתרון, או כך לפחות זה נראה. להרגיע, לשכך. לרוקן כמה כוסות משקה בסוף יום עבודה של שתיים עשרה שעות, לעשן ג'וינט בדרך הביתה, 'לדפוק' אקסטזי בסוף השבוע, להסניף שורה או שתיים לפני שיוצאים לארוחת ערב... להתעורר בבוקר ולחזור שוב על הכול... מרגישים רע? קחו משהו כדי להרגיש טוב... מרגישים טוב? קחו משהו כדי להרגיש עוד יותר טוב.

כל דבר חוץ מלהסתכל לִשְׁד הריקנות בעיניים. להשאיר את שעון העצר לחוץ חזק. להשאיר את השד בבקבוק. מחר יהיה יום חדש, והוא חייב להיות טוב יותר מהיום. אולי הכול ייעלם. החיים אמורים להיות טובים, לא? אם הכול שקר, כבר עדיף למות...